

A HÓ NEM MARADT MEG

Domonkos István

Vasárnap éjfélkor havazott. Kirohantam a lány után, fehér kabátja volt, s hangosan felnevetett, amint észrevett a betonúton. Visszatértem a vendéglőbe. A hó nem maradt meg.

Harmadnap temettek Szentháromságban. Kószáltam, s arra gondoltam, hogy sohasem érek haza. A főutca egyetlen fekete menet volt. A koporsót szénásszekéren szállították, a kapaszkodón, a Szabadság-szobor előtt a lovak megcsúsztak, s egy pillanatra úgy rémlett, hogy a koporsó a mögötte felsorakozott siratók lábára zuhan. Félix nagy, fehér zsebkendője a lucskos aszfalra esett. Nem hajolt le érte. Sírtam a járda szélén. Csavargó voltam. Voltam szerelmes is, de egyszer összesúgtak a hátam mögött. Meghallottam, hogy meghalok hamarosan. Útnak eredtem.

Szentháromság parányi falu a hegyek között. A kocsmáros tegnapelőtt azt mondta: „maradhat, de nincs pálinkám, se kenyerem.” Akkor körülnéztem a teremben. Mogorva férfiak iszogattak az asztaloknál apró cserép korsókból, sűrű füstfelhőket eregettek szóltalanul. „Félek”, akartam mondani, de azt mondtam: „maradok!” Félttem, egy darab sajtot töröggettem, s arra gondoltam, hogy elszaladok. Úgyet sem vetettek rám, azért mondtam, hogy maradok, fáradt is voltam. Amikor az ajtóhoz értem, kinyílt előttem, s arcomba csapta az első hópelyheket a szél.

— Jó estét — mondta a lány.

Kirázta hajából a havat, a sarokba húzódott, táskáját maga elé tette az asztalra. Talán gitárt pendített valaki.

— Még egyet, Félix — mondtam. Az asztalra borultam. A lány apró tükörben nézegette magát. Időnként felemeltem a fejem s körülnéztem: mintha valami résen át szemlélnék egy másik világot. Az embereknek, talán a makacs hallgatástól, nagyobb lett a fejük. A kocsmáros bőrében higany szaladozott.

— Még egyet, Félix! — mondtam.

A higany a lábába szaladt. — Mit iszol — kérdeztem tőle, miután láttam, hogy nem tágit mellőlem. Tömpe ujjaival fülét vakargatva leült asztalomhoz.

— Én etetem — mutatott a lányra. — Semmi hasznom belőle, nem mondhatja, hogy csúnya, fizettek már érte szép összegeket is, de ellustult, ma már nem mernék egy ezresnél többet kérni érte, ültem is mellett, de ez nem tartozik ide.

— Csavargós fajta vagyok, Félix, jó alkalom ez számomra, úgy gondolom. Mit szólsz, szívesen lefeküdne egy magamfajta csavargóval? Hanem olcsóbban adjad, hallod-e! Magad mondtad, hogy ellustult, azonfelül túl sovány. Egyre csak dideregne mellettem az ágyban. Takargathatnám egész éjjel. Meg éhes is ez a lány, táplálnom kellene s ruháznom. Fogadni mernék, hogy nincs alsóneműje, havazik, Félix. Egy másik évszak elején talán meg is egyeznénk, de most már késő, havazik, errefelé oly hosszúak a telek, a farkasok is lekényszerülnek az emberek közé.

— Az első hó nem marad meg — mondta Félix. — Meleg szeleink vannak még januárban is, kiserken a fű, s a pásztorok kiterelik állataikat, meleg déli szelek fújnak erre még januárban is.

— A nyár az más, Félix. Nyáron lehet szeretni. Az ember erdőbe csalja a lányt, két-három, esetleg ötezret is fizet, nyáron nagyobb pénzű az ember, nevet csak, s hüledezik, ha felfedezi az alsónemű hiányát a forró testen, már kora tavasszal felneszel, nyújtózik, napra fekszik, a pénzszerzésre gondol, mert jön a nyár. Elszalad, szalad, s esténként elalszik az asztalnál, kanállal a szájában. Rázogatják, a nyárra gondolt, ágyba fekszik.

— Ötszáz — mondta Félix, ajkához emelve a cserépedényt. — Se több, se kevesebb. Víra mindössze tizenhat éves, érti a dolgát, ezenfelül tiszta és egészséges. Ötszáz, se több, se kevesebb.

Belebámultam az arcába. Nem volt szeme. Egész arcával nézett merően. Zsilettel metszett szájából szőrszálakként lógtak ki a fogak. Lopva a lányra néztem. Feje előrebukott, hosszú, sovány nyaka törötten derékszöveget zárt be gerincével. Néztem, s mindjobban erőt vett rajtam a félelem. Az első óra gondoltam, arra, hogy az embernek télen semmi sem sikerül. Sétál. Belép egy büfébe, megkérdezi: „mit iszol?” Előtte hatalmas tükör, ő is benne áll, alig mozdul a szája, miközben megszólal: „semmit!” Szőke hajában hópelyhek csillognak, az üvegfalon túl havazik, az ember megkérdezi: „mit iszol?” s kedve lenne újra-újra feltenni a kérdést, de hallgat, arrább lökik, bocsánat, mert havazik és sokan, nagyon sokan beugranak a büfébe egy-egy pálinkára. Fél, kilép, a járda csúszós, a neonok épp hogy kigyulladtak, azt mondja: „fázik a kezed, tedd a zsebembe”, ő meg felnevet, s arcába csap egy kevés hideg havat. Télen semmi sem sikerül az embernek. Elhagyja a várost. Ki sem hajol a vonatablakon. Az első hó mindig megmarad, a nagy, meleg szelekre gondoltam, a magas csúcsokra, pásztorokra, sok legelésző fehér kecskére.

— Úgy lesz, Félix, én már itt maradok, ha akarod, magamhoz való lány Víra, mert amolyan csavargóféle vagyok, mert félek, mert ilyenkor késő már útnak indulni.

Forgott velem a terem. Tízíg számoltam, s felálltam, azt fogom mondani: „Jó estét!” S azután? „Leesett az első hó. Víra, mit gondolsz, megmarad-e az első hó, Víra.” Elvágódtam.

Mogorva emberek ültek bennem, szótlantul iszogattak. Talán a makacs hallgatástól nagyobb volt a fejük.

Feltápaszkodtam. Elvágódtam.

— Eppur si muove!

Feltápaszkodtam. Elvágódtam.

— Eppur si muove. Öt, hat, hét...

Sikerült visszaülnöm a székre. Már nem számoltam az ütéseket. Víra összegömbölyödött a székén.

— Még egyszer, Félix! — ordítottam. S Félix felém fordult, hajánál fogva kényszerítette a lányt, hogy rám nézzen, mondott valamit, miközben felém mutatott, de nem értettem, akkor lendületet vett, s erősen a lány arcába csapott.

— Egyre csak sírna, ha csókolnám. Egyre csak panaszkodna, fázna, dideregne, meg keskeny csípőjű, s halálra rémülne szülés előtt.

Fehér kabátja arcomat súrolta, miközben zihálva elszaladt mellettem, feldöntve az útjába kerülő székeket. Nem tettem ki a lábam Félix elé. Maga botlott meg egy feldöntött székben. Az ablakot néztem. Vasárnap volt, kívülről nagy hópelyhek ragadtak az üvegre. Akkor kirohantam a lány után. Tudtam, hogy nem érem utól. Amikor közlébe értem, elvágódtam. Egy pillanatra megállhatott, fehér kabátja volt, s hangosan felnevetett a betonúton. Visszatértem a vendéglőbe. A hó nem maradt meg. Másnapra feltámadt a déli szél, éreztem, hogy sohasem érek már haza.

Ma kedd van, ma temettek Szentháromságban. Szentháromság párányi falu a hegyek között, néhány ház, apró templom vékony hangú harangocskával. Féltem, mert harangoztak. A temető ott van valahol lenn a völgyben. Sírtam a járdaszélen. Felnéztem az égre, láttam, hogy beborult. — Hófelhők — mondtam hangosan. A menet eltűnt a völgybe vezető úton. Félix közvetlenül a koporsó mögött lépkedett, felém fordította arcát, mondott valamit, miközben a koporsóra mutatott, de nem értettem.

Mert mindig havazni kezd, ha elindul egy magamfajta csavargó. A tenger felé kanyarodtam. Harangoztak. Megálltam. Valaki jött utánam a lábnyomaimon. Nem vártam be, éreztem, hogy sohasem érek már haza, az első óra gondoltam, arra, hogy az embernek télen semmi sem sikerül.